

Norge trenger en rask implementering av Ren energi-pakken

Hovedbudskap

- Tett energisamarbeid med EU er viktig for norsk verdiskaping, og harmonisert regelverk gir store verdiskapingsmuligheter for Norge.
- Samarbeid og felles regelverk betyr ikke avgivelse av makt over utbygging av kraft, mellomlandskabler eller tildeling av konsesjoner.

Bakgrunn

- Norges tette energi- og klimasamarbeid med EU gir mange føringer og muligheter. EU er den viktigste drivkraften for en offensiv klimapolitikk, vårt viktigste marked, og Norge er fullstendig integrert i det nordiske kraftsystemet og -markedet.
- På kraftområdet blir Norges tilknytning til EU satt særlig på spissen. Det harmoniserte elmarkedsregelverket viste seg gjennom ACER-saken å ha politisk sprengkraft med negative ringvirkninger for bransjens omdømme og politiske myndigheters evne til rask implementering av regelverket. Etterslepet har konsekvenser:
 1. Manglende påvirkning på viktige reguleringer: Ingen formell deltakelse i ulike beslutnings- og utviklingsfora (EU og nordiske samarbeid) før man har implementert de overordnede rettsaktene.
 2. Regulatorisk usikkerhet: Hvilke bestemmelser gjelder faktisk for norske aktører? Det regelverket som implementeres i nabolandene og som gjelder for vårt felles kraftsystem og -marked, eller eksisterende norsk regelverk iht. forrige energimarkedspakke?
 3. Potensielt tapte markedsmuligheter: Eksport av kompetanse, tjeneste og teknologi knyttet til avansert drift av kraftsystem og -marked, i all hovedsak til EU, er identifisert som en mulighet til å øke verdiskapingen i næringen med 50-100%. Som i alle andre sektorer forutsetter eksport av denne type produkter/tjenester harmoniserte standarder og bestemmelser og at vi utvikler disse produktene/tjenestene i de samme regulatoriske rammene som de skal tas i bruk. Rask implementering av forordninger, nettkoder og metoder blir dermed en forutsetning for realisering av potensialet i NHO-rapporten *Grønne, elektriske verdikjeder*.
- Norge brukte 10 år på å implementere EUs tredje energimarkedspakke, og vi har et stort etterslep på gjennomføring av detaljregelverket under pakken. EU har siden vedtatt *Ren energi for alle europeere*-pakken som videreutvikler regelverket. Det er viktig med en rask implementering av den nye pakken for å sikre like rammevilkår i hele det nordiske markedet. For å sikre en saklig og faktabasert debatt om det nye regelverket er det særlig viktig å påpeke at:
 - Endringene i markedsregelverket i Ren energi-pakken er hovedsakelig presiseringer av regelverk som allerede er en del av EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett.
 - EUs energibyrå (ACER) er et rådgivende forvaltningsorgan for utvikling av felles regelverk, som også løser tekniske uenigheter ved grensene. I byrået deltar alle EU-/EØS-landenes nasjonale reguleringsmyndigheter, inkludert den norske reguleringsmyndigheten for energi (RME).
 - Byrået har ikke myndighet til å overprøve nasjonale ressursforvaltningsbeslutninger, som spørsmål om en ressurs skal bygges ut og om hvorvidt et kraftproduksjonsanlegg skal gis konsesjon.
 - Det er ingenting i det nye regelverket som bryter med de politiske forutsetningene for, og enigheten på Stortinget, om implementering av EUs tredje energimarkedspakke.

Nøkkeltall / Fakta

- *Ren energi*-pakken skal tilrettelegge for Europas klima- og energiomstilling.
- Implementering av EUs 3. energi-markedspakke tok 10 år i EØS (Norge).
- Eksport av teknologi og tjenester knyttet til avansert drift av kraftsystem kan øke inntjeningen i fornybarnæringen med 50-100%.

Mer informasjon

- *Hva betyr EUs ren energi-pakke for Norge?* Juridisk betenkning ved professor Henrik Bjørnebye: <https://klimastiftelsen.no/publikasjoner/hva-betyr-eus-ren-energi-pakke-for-norge/>

13. oktober 2020